

การรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ของห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

โดย ดร.นฤมล รื่นไวย์

ผู้อำนวยการสำนักดิจิทัลและสารสนเทศ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

ห้องสมุด วว. เปิดให้บริการภายใต้การบริหารจัดการของกองพัฒนาและจัดการความรู้องค์กร (กจค.) สังกัดสำนักดิจิทัลและสารสนเทศ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) โดยปกติแล้ว เปิดให้บริการทั้งสำหรับผู้ที่ไม่ walk in เข้ามาใช้ภายในห้องสมุด และผ่านทางหน้าเว็บไซต์ ดังนั้น เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทาง กจค. จึงต้องมีมาตรการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และองค์กรต้นสังกัด คือ วว.

มาตรการสำคัญประการหนึ่ง ที่ห้องสมุด วว. ดำเนินการเบื้องต้น คือ การจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan) ซึ่งแต่เดิม ได้มีการจัดทำไว้บ้างแล้ว แต่จะเป็นกรณีภัยพิบัติทั่วไป เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ แผ่นดินไหว ยังไม่มีกรณีของโรคระบาดแต่อย่างใด ทาง วว. จึงมีนโยบายให้ทุกหน่วยงานทบทวนและปรับปรุงการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ รวมทั้งห้องสมุด วว. เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ทาง กจค. ได้ทำการปรับปรุงแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจในองค์กรรวมไปพร้อมกัน คือ การบริการห้องสมุดของ วว. จะต้องดำเนินต่อไปได้ เมื่อเกิดเหตุการณ์และ/หรือสถานการณ์อันส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ณ สถานที่ทำการ

โครงสร้างแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ

แผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ในการบริการห้องสมุดของ วว. และภารกิจอื่น ๆ ของ กจค. เช่น การจัดการความรู้ การผลิตสื่อความรู้ งานบรรณานุกรมสื่อความรู้ มีดังนี้ คือ

1. **วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผน** เพื่อรองรับสถานการณ์ใดบ้าง
2. **ขอบข่าย** มีการระบุว่า แผนนี้ใช้กับหน่วยงานใด ในกรณีใด และระบุสถานที่ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เช่น ที่ตั้งของห้องสมุด เป็นต้น
3. **ช่องทางในการสื่อสาร** ระบุถึงช่องทางในการสื่อสารของผู้รับผิดชอบแต่ละคน ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง เบอร์โทรศัพท์ และอีเมล
4. **การกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ** สำหรับของ วว. แบ่งออกเป็น

4.1 **ทีมอำนวยการ** ระบุองค์ประกอบของทีม ว่ามีใครบ้าง และมีหน้าที่อำนวยการให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายองค์กร และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น กระทรวงต้นสังกัด ติดตามข้อมูลจากคณะทำงาน และกระทรวงสาธารณสุข (ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับโรคระบาดแพร่เชื้อ) และประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

4.2 ทีมประสานงาน ระบุองค์ประกอบของทีม ว่ามีใครบ้าง และมีหน้าที่ติดต่อ สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ผ่านช่องทางการสื่อสารที่กำหนด คือ email / Line กลุ่ม / โทรศัพท์มือถือ เพื่อให้พนักงานได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ได้ทันทั่วถึง

4.3 ทีมผู้ปฏิบัติงาน มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วยพนักงานในส่วนที่เหลืออยู่

5. การกำหนดวิธีการปฏิบัติในสถานการณ์ปกติ ได้แก่

5.1 ปฏิบัติตามประกาศและนโยบายขององค์กรอย่างเคร่งครัด

5.2 มอบหมายให้มีบุคคลชี้แจงหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-mail เป็นประจำทุกวัน

5.3 พนักงานทุกคนต้องเข้าตรวจวัดอุณหภูมิ ณ จุดที่หน่วยงานกำหนด และรายงานผลต่อบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำบันทึกผลการวัดอุณหภูมิบุคลากรประจำวัน จากนั้น ผู้มีหน้าที่บันทึกผล ต้องรายงานผลการตรวจวัดอุณหภูมิของพนักงานผู้อำนวยการกอง หรือ ผู้อำนวยการสำนัก เป็นประจำทุกวันภายใน 11:00 น. ของวันทำการ

5.4 พนักงานมีหน้าที่ทำการสำรองข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายบน ระบบ cloud ของกอง หรือ ที่เก็บสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่มีอยู่เป็นประจำทุกวัน เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามประกาศขององค์กร และ/หรือ แผน BCP ขององค์กร และ/หรือ นโยบาย Work From Home (WFH) กรณีที่ไม่สามารถเข้ามาปฏิบัติงาน ณ สถานที่ทำการได้

5.5 ให้พนักงานลด/งด กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในพื้นที่แออัด หรือ ในพื้นที่ที่มีกลุ่มคนเป็นจำนวนมาก เช่น การประชุม การอบรม สัมมนา เป็นต้น ยกเว้น เป็นการมอบหมายโดยผู้บังคับบัญชา โดยเลือกใช้การติดต่อประสานงานผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น โทรศัพท์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และ แอปพลิเคชัน Line เป็นต้น หรืออาจเข้าประชุม อบรม สัมมนา โดยผ่านระบบการประชุมทางไกล (Video Conference)

6. วิธีการปฏิบัติในสถานการณ์ฉุกเฉิน ไม่สามารถเข้าปฏิบัติงาน ณ สถานที่ทำการได้

6.1 ทีมผู้อำนวยการต้องประเมินสถานการณ์และแจ้งทีมประสานงาน เพื่อสื่อสารสถานการณ์และแนวทางการปฏิบัติผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และ แอปพลิเคชัน Line กลุ่ม

6.2 ให้ทีมผู้อำนวยการ ทีมประสานงาน และทีมผู้ปฏิบัติงาน ประชุมและติดตามงาน รวมทั้งสถานการณ์อื่น ๆ ผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน Line กลุ่ม และสรุปผลการประชุมเพื่อสื่อสารผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

6.3 ผู้ปฏิบัติงานแต่ละด้าน ให้ปฏิบัติงานโดยใช้ข้อมูลที่สำรองไว้บนระบบต่างๆ ของกอง เช่น Cloud storage, External storage, หรือ Intranet Server และส่งผลการปฏิบัติงานผ่านระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (email)

6.4 กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่สำรองข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายบน ระบบ cloud ของกองเป็นประจำทุกวัน

7. การระบุระบบสารสนเทศ/ข้อมูล และแหล่งจัดเก็บที่จำเป็นต่อการใช้งาน

โดยมีการกำหนด ระบบงาน การดำเนินการ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบงานบริการห้องสมุด ระบบงาน การตรวจสอบสิ่งพิมพ์ ระบบงานสนับสนุนองค์ความรู้ ระบบสารสนเทศส่วนกลางที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ระบบงาน ออกแบบศิลปกรรม ระบบการจัดเก็บ VDO clip ระบบการจัดเก็บรายงานวิชาการ (ลับและเปิดเผย) เป็นต้น

8. จัดทำข้อมูลรายชื่อ Outsource ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เช่น บริษัทผู้ให้บริการระบบงานห้องสมุด บริษัทผู้ค้าทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น

นอกจากนั้น วว. ยัง ได้ประกาศปิดการใช้บริการแบบ walk in เข้ามาในห้องสมุดเป็นเวลาประมาณ 3 เดือน โดยแจ้งให้ผู้ใช้ทราบว่า ผู้ใช้สามารถสืบค้นระบบ e-library ได้จาก <http://opac.tistr.or.th/> หรือการสแกน QR Code และยังมีระบบขอรับบริการอื่นๆ ทางออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้สามารถออกแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์แจ้งขอใช้บริการมาได้ตลอดเวลา

วันที่ 26 มีนาคม ถึง 30 เมษายน 2563
ห้องสมุด
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
ชั้น 4 อาคาร RD1 เทคโนธานี คลองห้า จ.ปทุมธานี

ปิดให้บริการ ณ ห้องสมุด

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ท่านยังสามารถสืบค้นสารสนเทศได้ทางระบบ e-Library ที่
<http://opac.tistr.or.th/> หรือ Scan QR Code

บุคลากร วว. สามารถขอใช้บริการสืบค้นและจัดหาสารสนเทศได้ทาง
ระบบขอรับบริการ กองพัฒนาและจัดการความรู้องค์กร
บุคคลภายนอก สามารถติดต่อและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
e-Mail: alissara@tistr.or.th
กองพัฒนาและจัดการความรู้องค์กร (กจก.) สำนักดิจิทัลและสารสนเทศ (สทส.)

ในปัจจุบัน ห้องสมุด วว. ได้เปิดบริการตามปกติแล้ว แต่การเข้าใช้บริการแบบ walk in มีการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้ใช้บริการต้องผ่านการวัดอุณหภูมิร่างกายจากจุดให้บริการก่อนเข้าอาคาร และยังคงมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม (social distancing)

การจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจในครั้งนี้ เป็นเพียงเบื้องต้นในการตั้งรับกับสถานการณ์โรคระบาด เพราะห้องสมุดเล็งเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ตรงทิศทางสอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม ในแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ยังมีประเด็นอื่นๆ ที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายในการทำงานร่วมกันระหว่างห้องสมุดต่าง ๆ เช่น การแชร์ใช้ทรัพยากรร่วมกัน การยืม-คืนระหว่างห้องสมุด (interlibrary loan) ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ฯลฯ มาตรการความปลอดภัยในภาวะฉุกเฉิน การฝึกอบรมให้พนักงานมีความเตรียมพร้อมกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ การกู้คืนระบบและเสาะหาความเสียหายต่าง ๆ เป็นต้น จึงนับเป็นเรื่องจำเป็นที่ห้องสมุด จะได้คำนึงถึงแนวทางการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉินหรือเกิดภัยพิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานโดยเฉพาะการให้บริการมีความต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก และผู้ให้บริการสามารถเข้าใช้บริการ

ได้เหมือนยามปกติ เป็นการเตรียมความพร้อมในการทำงานด้วยความฉับไวในแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ที่ทุกคนต้องปฏิบัติและยอมรับเพื่อให้อยู่อย่างมีความสุขและปลอดภัยในสังคม

เอกสารอ้างอิง

อลิสรา คุประสิทธิ์ และ ชันยกร อารีรัชกุล. 2563. แผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ กองพัฒนาและจัดการความรู้องค์กร (กจค.) สำนักดิจิทัลและสารสนเทศ (สทส.) รองรับสถานการณ์ COVID-19 ปี 2563. ปทุมธานี: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.